

Merien Hadrović

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek

STRUČNI SKUP DJEČJI ODJELI KROZ SURADNJU S JAVNOŠĆU, ŠIBENIK, 27.-28. SIJEČNJA 2011. : ZBORNİK RADOVA / UREDILE MARINA ŠIMIĆ I JELENA ČOBANOV. ŠIBENIK : GRADSKA KNJIŽNICA "JURAJ ŠIŽGORIĆ", 2011.

Gradska knjižnica „Juraj Šižgorić“ Šibenik 27. i 28. siječnja 2011. godine bila je domaćin dvodnevnog stručnog skupa pod nazivom „Dječji odjeli kroz suradnju s javnošću“. Skup je održan povodom 45. obljetnice Dječjeg odjela pod organizacijom Knjižnice uz potporu Komisije za knjižnične usluge za djecu i mladež Hrvatskog knjižničarskog društva. Tematika i sadržaj skupa ukazuju na probleme s kojima se knjižničari dječjih odjela susreću u svome svakodnevnom radu i načine na koje te probleme rješavaju. Načini komunikacije s javnošću odnose se na širok spektar te obuhvaćaju komuniciranje s različitim skupinama korisnika, ustanova, udruga do sredstava javnog komuniciranja. U skladu s time, knjižnice pridaju sve veće značenje educiranju svojih djelatnika, razvoju njihovih osobnih kompetencija i prilagođavanju novim načinima komunikacije. Skup se time pokazao kao rasadnik novih ideja i primjera dobre prakse te bi primjena istih unaprijedila rad dječjih odjela narodnih knjižnica u Republici Hrvatskoj.

U prvom radu „Ne znam još ni čitati, ali znam gdje je knjižnica“ Marina Šimić i Jelena Čobanov iz Gradske knjižnice „Juraj Šižgorić“ Šibenik navode kako je dječji odjel Knjižnice mjesto ugodnog druženja, igre i zabave te učenja uz pomoć novih medija. Od brojnih aktivnosti autorice su izdvojile besplatne upise bebama i djeci do 3 godine, turnire u igrama, kvizove na temu popularnih knjiga i filmova, satove lektire u knjižnici, dječji časopis „Novinarska radionica“. Suradnja je ostvarena s vrtićima, osnovnim školama, kulturnim i drugim javnim ustanovama, lokalnom zajednicom i medijima. Sljedeći rad pod nazivom „Primjeri integriranog rada i projektne nastave“ Zdenke Bilušić iz Gradske knjižnice „Juraj Šižgorić“ Šibenik opisuje Knjižnicu kao mjesto izvođenja

terenske nastave s mogućnošću obilaska povijesnih lokaliteta uz likovno bilježenje. U Knjižnici djeluje Centar za vizualnu kulturu djece i mladih, a usmjeren je na unapređenje umjetničkog odgoja, posebice iz područja vizualne kulture. Autorica navodi baštinu kao glavnu podlogu svih projekata Centra, a naglasak je stavljen na radioničke aktivnosti, od kojih su izdvojene proučavanje baštine kroz različite tehnike likovnog izražavanja, obilježavanje Svjetskog dana lutkarstva održavanjem Smotre lutkarskih igrokaza šibenskih dječjih vrtića, zatim likovni natječaji te ilustracija poezije. Putem tih aktivnosti ostvarena je suradnja s odgojno-obrazovnim, kulturnim i drugim javnim ustanovama, lokalnom zajednicom i medijima. Edita Bačić s Pravnog fakulteta Split u svom radu „Knjižnične usluge za mlade i javno zagovaranje“ navodi kako je razvoj knjižničnih usluga za mlade moguće ostvariti stalnom brigom te sustavnim javnim zagovaranjem, za što su knjižnice i knjižnični djelatnici posebno važni. Potrebno je formirati grupe stručnjaka zainteresirane za razmjenu ideja i zajedničkih projekata na lokalnoj i nacionalnoj razini. Kao probleme usluga za mlade autorica navodi neodređenost dobne granice mladih te činjenicu da su te vrste usluga relativno nova praksa u domaćim knjižnicama. Kao moguća rješenja, od kojih su se neka već pokazala kao funkcionalna, navedeni su suradnja sa školskim knjižničarima, rad na boljem razumijevanju razvojnih potreba mladih i novim kompetencijama knjižničara. Rad „Neki novi klinci na novim digitalnim zemljovidima“ mr. sc. Davorke Pšenice iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu donosi izlaganje o fenomenu društvenih mreža, njihovom utjecaju na mlade te novim elektroničkim uslugama s naglaskom na njihovoj informacijskoj i edukacijskoj ulozi u smislu informacijske pismenosti mladih. Autorica naglašava potrebu knjižnica za uključivanjem u društvene mreže kako bi se još više približile korisnicima te daje pregled prednosti i nedostataka društvenih mreža i njihove uloge u svakodnevnom životu pojedinca. Kao značajnu prednost autorica navodi pozitivnu socijalizacijsku i obrazovnu ulogu društvenih mreža, medija i mobitela, a kao negativnu stranu izdvaja mogućnost pojave jednog od oblika nasilja nad djecom. Krešimir Grubić iz agencija za tržišno komuniciranje *Kreator* iz Šibenika u svom radu „Komunikacija preko internetskih društvenih mreža“ donosi odgovor na pitanje zašto komunicirati s javnošću putem društvenih mreža. Navodi kako tek u današnje vrijeme prednosti online komuniciranja dolaze do izražaja te tvrdi kako knjižnice moraju biti prisutne na mreži jer se tamo nalaze djeca i njihovi roditelji. Autor kao prednost ovakve komunikacije izdvaja pruženu mogućnost slobodnog izbora sadržaja, vremena i načina objave te

pruženu slobodu u komunikaciji. Mirko Marković iz Biblioteka grada Beograda u svom izlaganju „Elektronski mediji : čarobna formula u saradnji dečjih odeljenja s javnošću“ predstavio je nov način komuniciranja s najmlađima u centralnom dječjem odjelu „Zmaj Jova Jovanović“ koji je pridonio razvoju novih oblika rada u bibliotekama te omogućio drugačiji pristup i predstavljanje javnosti. Autor kao važne elemente razvoja navodi elektroničke medije dostupne u dječjim odjelima te suradnju sa širom javnošću. „Analiza sadržaja i usluga knjižnice : web stranice za mlade“ rad je Sanje Radin-Mačukat iz Pučke knjižnica i čitaonice Vodice koja navodi kako je oblikovanje knjižničnih usluga za mladež na mreži rezultirala porastom interesa za knjižnične usluge kod mladih, ali sukladno s time i potrebom za većom kompetencijom knjižničara. Preoblikovanje knjižničnih usluga vrši se u svrhu zadovoljenja potreba korisnika. Potaknuta primjerom web stranice Los Angeles Public Library autorica navodi što web stranica pojedine narodne knjižnice mora obuhvatiti, a to su referentni *online* izvori i usluge za zadovoljavanje edukacijskih, kulturnih i društvenih potreba te pružanje mogućnosti kvalitetnog provođenja slobodnog vremena. Autorica navodi kako je važno poticati multipismenost, toleranciju, bilingvalnost, multikulturalnost, toleranciju i humanitarnost kroz sve aspekte djelatnosti. Marija Cvetnić iz Veleposlanstva Sjedinjenih Američkih Država u Zagrebu u svom izlaganju „Studijski boravak u američkoj knjižnici Arlington Public Library, Virginia, SAD“ prikazala je trodnevni boravak u Arlington Public Library, dokumentarni film koji je zabilježen tijekom boravka te usluge koje te knjižnice pružaju. Autorica navodi kako način rada i aktivnosti zastupljene u tamošnjim knjižnicama mogu uvelike služiti kao inspiracija za uvođenje promjena u naše narodne knjižnice. Kao ključan element uspješnog poslovanja knjižnice, navedena je suradnja sa širokim krugom javnosti, kao što su arlingtonske institucije i uredi u okviru gradske uprave, lokalnom televizijskom mrežom ATN, dječji vrtići u dvojezičnim programima, osnovne škole, zatvorska knjižnica, kazalište, volonteri, brojne udruge i organizacije (Teens maternity program, Teen adversity board...). Nataša Bujas iz Narodne knjižnice i čitaonice Sisak u svom radu „Osvajanje javnosti : misija korak po korak“ kao problem knjižnica izdvaja manjak sredstava i nedostatak razumijevanja za ono što knjižnice čine. S obzirom da narodne knjižnice služe zajednici, od velike je važnosti uspješan pristup široj javnosti. Primjere prakse Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac donosi Gabrijela Jakšić u izlaganju pod nazivom „Suradnja s javnošću Odjela za djecu i mladež Gradske knjižnice “Ivan Goran Kovačić“ Karlovac, nekad i danas“. Knjižnica je postavila temeljne ciljeve

suradnje, rada za javnost i rada u javnosti, a djelatnice se trude da javnost stekne dojam o odjelu kao o mjestu dobre zabave i pouke te kvalitetnog i ugodnog druženja. Suradnja s javnošću ostvarena je putem rada s osnovnim školama, vrtićima, kulturnim ustanovama, udrugama, gradskim i javnim službama i tvrtkama, kulturno-umjetničkim društvima, ostalim knjižnicama, kao i prekograničnom kulturnom suradnjom. Grozdana Ribičić, Danijela Markotić i Helena Bužančić djelatnice Gradske knjižnice Marka Marulića Split predstavile su putem izlaganja „Dječji odjeli Gradske knjižnice Marka Marulića u komunikaciji sa svojim građanima“ aktivnosti i modele suradnje s javnošću. Navode kako se komunikacija odvija na tri načina interpersonalno, anketama i intervjuima te suradnjom s vanjskim suradnicima, volonterima i javnim osobama. Kao značajke suvremenog komuniciranja izdvojeni su redovito ažuriranje webstranice, te Facebook i Twitter profila, ali isto tako i komuniciranje putem tiskanih informativnih materijala koje djelatnici knjižnice sami osmišljavaju i tiskaju. Autorice navode kako je od iznimne važnosti da knjižnice ovladaju marketinškim i komunikacijskim vještinama kako bi obranile svoju važnost i nametnule se kao nezaobilazni medij. Dunja Holcer iz Narodne knjižnice i čitaonice Sisak u izlaganju „Dječji odjeli narodnih knjižnica Sisačko-moslavačke županije“ tvrdi kako dječji odjeli svojim programima obogaćuju kulturni život. Iznesen je prikaz stanja i djelovanja dječjih odjela na području Sisačko-moslavačke županije. Knjižnice i njihovi dječji odjeli su središta u svojim sredinama koja svojim brojnim aktivnostima privlače raznolik spektar korisnika. Kako bi ti programi bili učinkovitiji, ostvarena je suradnja s vrtićima, osnovnim školama, obiteljima i lokalnim vlastima. Autorica izdvaja važnost cjeloživotnog učenja koje knjižnice kao mjesta suradnje za dobrobit cijele lokalne zajednice upravo to i omogućuju. U sljedećem izlaganju pod nazivom „Knjižnica i mediji : simbioza vrijedna truda“ Vesna Karuza iz Gradske knjižnice Zadar navodi kako se Knjižnica odlikuje suvremenim metodama u odnosima s javnošću i medije. Kao značajne čimbenike uspješne suradnje autorica izdvaja Tim za odnose s javnošću, tiskane promotivne materijale, suradnja s televizijom putem jednomjesečne emisije predstavljanja knjiga za djecu i mlade te širok krug javnosti uključene u programe i aktivnosti Knjižnice. Tina Vickov novinarka Novog tjednika iz Šibenika u svom izlaganju „Dalmare djeci : događanja u trgovačkom centru posvećena najmlađim kupcima i posjetiteljima“ opisuje suvremene metode trgovačkih centara u privlačenju kupaca i posjetitelja, koje se najviše očituju kroz organizaciju aktivnosti za najmlađe posjetitelje. Svrha tih aktivnosti jest osim najznačajnije

konkurentnosti u današnjem velikom broju trgovačkih centara, postizanje statusa mjesta zabave, edukacije, društvenih događanja, okupljanja i druženja. Ivana Šimunović, iz Osnovne škole dr. Franje Tuđmana u Kninu kroz izlaganje „Mladi za mlade : klub mladih knjižničara“ upoznaje čitatelja s radom Kluba mladih knjižničara koji čine učenici od 4. do 8. razreda. Učenici svakog tjedna sudjeluju u aktivnostima koje organizira knjižničarka te se na taj način učenici upoznaju s radom knjižnice, šire glas o knjižnici kao mjestu za druženje, rade s djecom s poteškoćama u razvoju te sudjeluju u drugim projektima i aktivnostima. Rad „Sisački mladi umjetnici amateri“ Danijele Kulović iz Gradske knjižnice Sisak donosi prikaz rada te skupine koja za cilj ima predstavljanje talentiranih mladih Siščana i poticanje njihova rada. Autorica navodi kako je u tom smislu dječji odjel pružio mogućnost za osobni i kreativni razvoj kao i za razvijanje novih interesa. Milena Roknić iz Tehničke škole Nikole Tesle u Vukovaru u svom izlaganju „Utjecaj medija na razvoj školske knjižnice“ donosi primjer suradnje s medijima, koji su na inicijativu grupe učenika mladih novinara i njihova filma o školi „Odavde do nigdje“ pokrenuli postupak za obnovu škole, a samim time i školske knjižnice. „Knjižnica u gostima ili Ususret korisničkoj javnosti“ rad je Irene Hlupić-Rašo iz Narodne Knjižnice „Petar Preradović“ Bjelovar koji donosi primjer skupne i izravne komunikacije Knjižnice s osnovnim školama, kao dijelom javnosti i kao korisnicima. Posjet školama i predstavljanje Knjižnice učenicima autorica smatra jednom od bitnih značajki motiviranja ključne javnosti za korištenje knjižničnih usluga, programa i građe. Kristina Videković i Iva Pezer iz Gradske knjižnice i čitaonice Vinkovci u radu pod nazivom „Dječja knjižnica Mira : odnosi s javnošću kao imperativ prepoznatljivosti“ naglašavaju važnost dvosmjerne komunikacije koja je u njihovoj Knjižnici ostvarena u suradnji s odgojno-obrazovnim ustanovama, radnim aktivnim stanovništvom, osobama treće životne dobi, osobama s posebnim potrebama, udrugama, poduzećima, lokalnom upravom i medijima. Posljednje, rad Mande Turčinov-Ježina iz Narodne knjižnice i čitaonice Murter pod nazivom „Rad s djecom u Narodnoj knjižnici i čitaonici Murter, primjer dobre prakse“ predstavlja oblike rada s djecom u knjižnici koja nema formirane zasebne odjele. Autorica naglašava kao ključne čimbenike dobre suradnje motivaciju i angažman knjižničara.

Izlaganja na posteru predstavili su Pamela Severi i Morana Peranić iz Gradska knjižnica Velika Gorica s radom „Učimo zajedno“, Narcisa Potežica iz Knjižnica grada Zagreba - Knjižnica Novi Zagreb s radom „Dječji odjeli Knjižnice Novi Zagreb u javnim

medijima“, Mirko Marković iz Biblioteke grada Beograda sa radom „Omogućimo deci – putujuću biblioteku na reci“, zatim Marina Šumiga i Silvija Paljušaj djelatnice Gradske knjižnice, Vukovar sa radovima „Naša je sreća od svemira veća“ i „Slobodno vrijeme u knjižnici“, te Dubravka Vaštuka iz Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac s radom „Suradnjom s javnošću do kvalitetnije usluge“.

Zbornik radova „Dječji odjeli kroz suradnju s javnošću“ pruža uvid u primjere dobre prakse, ali isto tako može poslužiti kao smjernica za rad i razvoj novih usluga i aktivnosti svakog dječjeg odjela. Dječji odjeli imaju veliku važnost u duhovnom, društvenom i intelektualnom razvoju najmlađih korisnika posebice u vremenu promjena nesklonih knjizi i kulturi čitanja. Jedan od značajnih ciljeva svake knjižnice u tom bi pogledu bio usmjeren na jačanje dječjih odjela kroz suradnju s javnošću.